

Skończ
z nudnymi
zdjęciami
krajobrazów!

harold davis

Krajobrazy

kreatywna fotografia

- Jaki sprzęt wybrać do fotografowania krajobrazu?
- Jak uwiecznić krajobraz morski, a jak górski?
- Jak wykorzystać potencjał techniki HDR?

Helion

Tytuł oryginału: Creative Landscapes: Digital Photography Tips and Techniques

Tłumaczenie: Marek Kania

ISBN: 978-83-246-3665-5

Copyright © 2011 by Wiley Publishing, Inc., Indianapolis, Indiana

All photographs © Harold Davis

All Rights Reserved. This translation published under license.

Published by Wiley Publishing, Inc., Indianapolis, Indiana

Translation copyright © 2012 by Helion S.A.

No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from the Publisher.

Wiley, the Wiley logo and related trade dress are trademarks or registered trademarks of John Wiley & Sons, Inc. and/or its affiliates, in the United States and other countries, and may not be used without written permission.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from the Publisher.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiejkolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo HELION

ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://helion.pl/user/opinie/krakre>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystość a głębokość	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostrażanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystość a głębia ostrości	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostrażanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystość a głębia ostrości	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostrażanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystoła a głębia ostrości	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostrażanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszzone pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznia na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dosłownie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

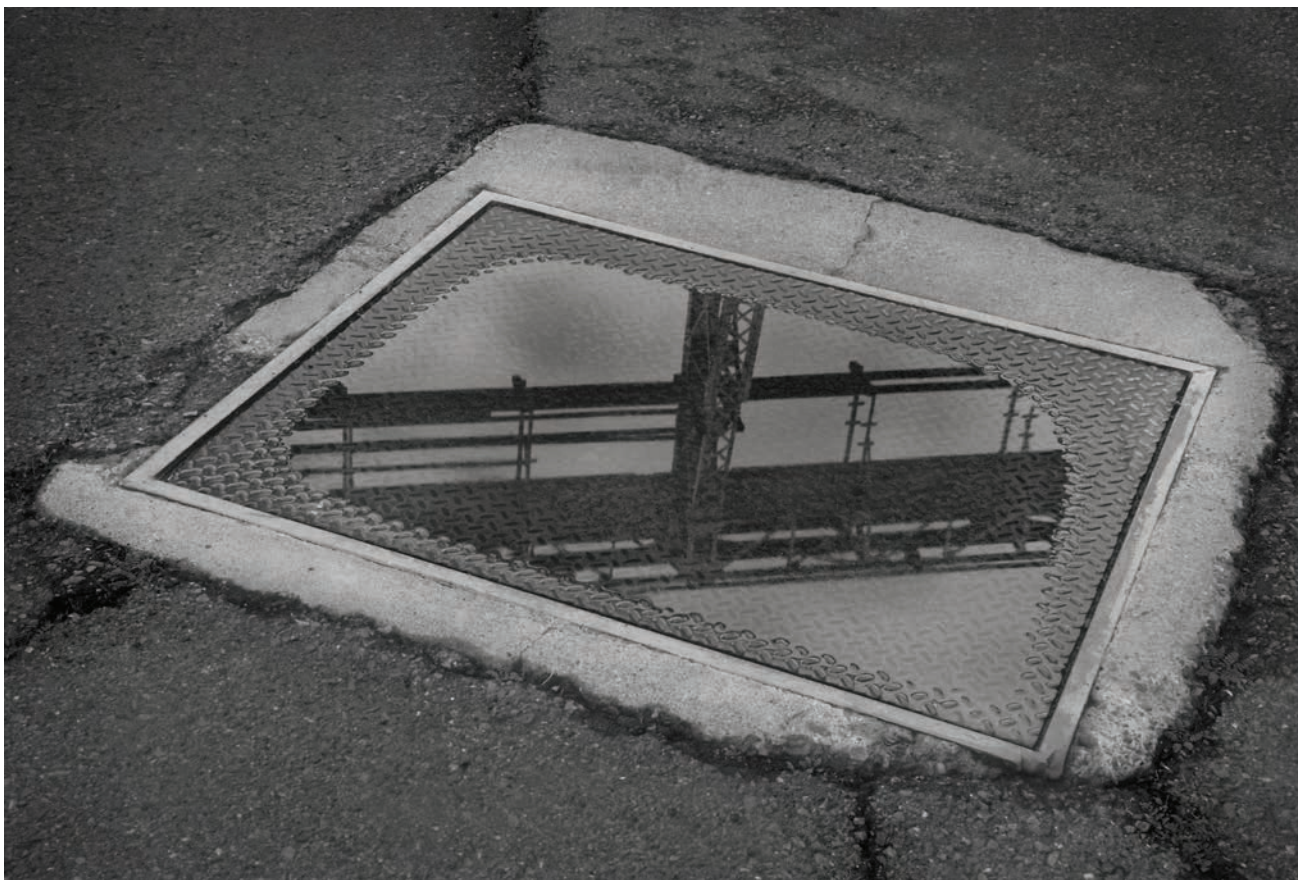
24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w kałuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwypakowało fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczących murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

► Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyłe postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony (f/5), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki

▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękną krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, f/13, ISO 200, aparat na statywie

Skorowidz

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
 Convert to Grayscale, 219
 HSL/Grayscale, 219
 obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
 Equalization, 226
 HDR, 211, 212, 213, 216
 konwertowanie do przestrzeni LAB, 224
 maska wyostrzająca, 230
 Merge to HDR, 208
 praca w trybie LAB, 224
 Smart Sharpen, 229
 Unsharp Mask, 230
 warstwa dopasowania Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
 ochrona, 198, 199
 używanie w czasie deszczu, 142
 wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
 regulacja czasem otwarcia migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
 etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
 kompozycja, 62
 konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
 długi, 114
 ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
 kopie zapasowe, 199
 ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
 czas naświetlania, 100
 histogram, 98, 100, 102, 104
 ISO, 100
 przystona, 100
 zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
 krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
 lotnicza, 154
 przeróbki, 46
 w podczerwieni, 236

G

głębia ostrości, 87, 108, 111, 236
 przystona, 106, 108
góry, 160
 kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
 oprogramowanie, 208
 ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
 statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
 szum cyfrowy, 114, 117
 wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanal, 236
 w kolorach
 przeciwnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
 góry, 162
 kadrowanie, 126
 równoległe linie, 126
 zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
 abstrakcja, 52
 czarno-białe, 218, 219, 220
 góry, 160, 162
 małe, 42, 44
 miasto, 186, 189
 monochromatyczne, 60, 62
 morskie, 172, 175
 motyw drogi, 70
 niebo, 154
 nierzeczywiste, 46
 nocne, 190
 odbicia, 182, 185
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 rozległe, 32
 ślady działalności człowieka, 176, 178
 światło, 34, 134, 137, 138
 wzory, 52
 ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
 dopasowanie tonalne, 224
 konwertowanie, 224
 selektywne kolorowanie, 225

selektywne wyostrzanie, 228, 229, 230, 231
 zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
 a ogniskowa, 235
 czułość, 114
 rozmiar, 235
miasto, 186, 189
 planowanie zdjęć, 189
 szukanie odpowiednich miejsc, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
 czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne, krajobrazy, 60, 62
 kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
 zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
 ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
 Lensbaby, 88
 ostrość, 84, 87
 przymykanie, 237
 stałogniskowe, 84
 szerokokątne, 236
 teleobiektyw, 88, 237
 typu makro, 236
 typu rybie oko, 88, 236
 typu zoom, 84
 zmiennogniskowe, 84, 236

obraz
 monochromatyczny,
 236
 o szerokim zakresie
 tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
odległość hiperfokalna, 237
ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej
 klatki 35 mm, 84
ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108

P

Photomatrix, 208
Photoshop, *Patrz* Adobe
 Photoshop
Photoshop Elements,
 Patrz Adobe Photoshop
 Elements
planowanie, 144, 151
plener, ochrona danych, 198,
 199
pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
polaryzacyjny, filtr, 185
pole widzenia, 237
pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
postprodukcja, 196

przestrzeń kolorów, 222,
 237
przystoła, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania,
 170

R

RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych
 producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202,
 237
 zalety, 200
Really Right Stuff, 96
reflektor, 237
RGB, 222, 237
ruch, 118
 czas naświetlania, 118
rybie oko, obiektywy, 88

S

skala szarości, 237
stabilizacja obrazu, 237
statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkoszłączki, 96
 zakup, 94, 96

System Zarządzania Danymi,
 198
szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
szybkoszłączki, 96

Ś

światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
światłocieniowy, efekt, 236

T

tao, 14
technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
teleobiektyw, 88, 237
The Photographer's
 Ephemeris, 144
tideApp, 144
TPE, *Patrz* The Photographer's
 Ephemeris
trójpodziału, zasada, 124
tryb kolorów, 222
tryb mieszania, 237

U

układanie w stos, 237

V

VisiMoon, 144

W

wabi-sabi, 27
warstwa, 237
Weston, Edward, 32, 34, 60
wizualizacja zdjęcia, 237
woda, zdjęcia, 118
wyostrzanie selektywne,
 228, 229, 230, 231
wzory, 52

Z

zakres tonalny, 237
zasada trójpodziału, 124
zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe,
 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie,
 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
ziemia, 154
złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne rożki”. Na przełomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystony i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

-
1. ZAREJESTRUJ SIĘ
 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

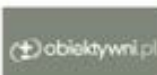
Sięgnij po niekonwencjonalne rozwiązania i twórz zapierające dech w piersiach, niezapomniane zdjęcia krajobrazów!

Góry, lasy, jezioro, morze, las, Giewont. Czy naprawdę zdjęcia krajobrazów muszą być nudne? Czy nie masz już dosyć takich samych ujęć z każdego wyjazdu? Jeśli Twoja odpowiedź brzmi: „TAK”, koniecznie sięgnij po tę książkę. Fotografowanie krajobrazów może być równie pasjonujące jak tworzenie fotografii reportażowych, a efekty bywają imponujące! Wystarczy trochę kreatywności, wiedzy i praktyki.

Dzięki tej książce błyskawicznie opanujesz niezbędną teorię, a liczne przykłady natchną Cię do własnych eksperymentów. Twoje zdjęcia z kolejnych wyjazdów będą nareszcie inne! W trakcie lektury dowiesz się, jaki wybrać sprzęt, jaki wpływ na fotografowanie mają pogoda czy pora roku oraz jak wykorzystać technikę HDR, by uzyskać godne podziwu efekty. Znajdziesz tu także wyczerpujące informacje o tym, na co należy zwrócić szczególną uwagę przy fotografowaniu gór, pustyni, krajobrazów morskich i miast. Ta książka odmieni Twoje zdjęcia!

Patroni medialni:

Optyczne.pl

WILEY

Nr katalogowy: 7749

Księgarnia internetowa:
<http://helion.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

helion.pl
księgarnia
internetowa

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://helion.pl/promocje>
Książki najchętniej czytane:
• <http://helion.pl/bestsellery>
Zamów informacje o nowościach:
• <http://helion.pl/newsy>

Helion

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
<http://helion.pl>

Cena 59,00 zł

ISBN 978-83-246-3665-5

9 788324 636655

Informatyka w najlepszym wydaniu

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszane pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznia na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dosłownie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

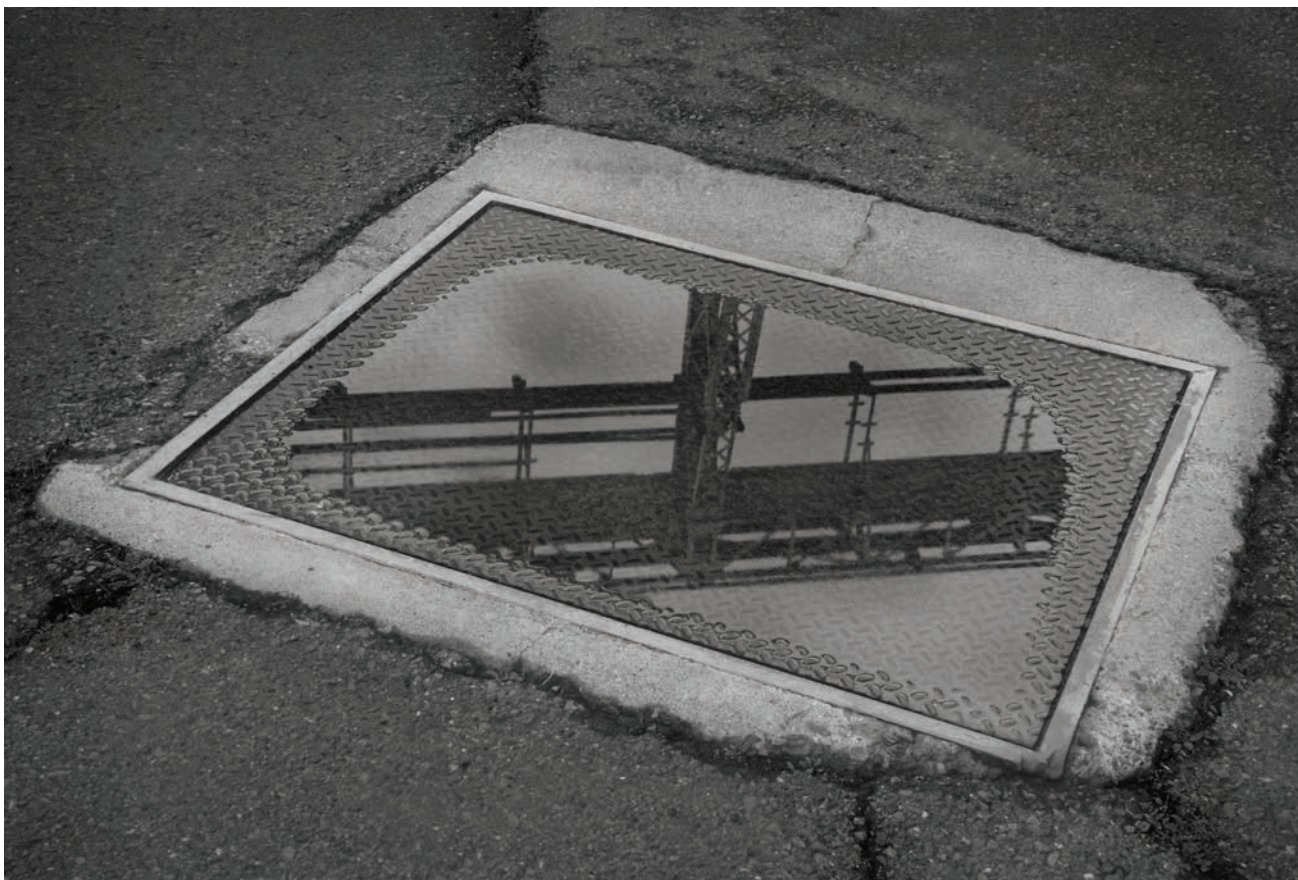
24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w kałuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwypakowało fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczących murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

► Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyłe postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony (f/5), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki

▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękną krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, f/13, ISO 200, aparat na statywie

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
 Convert to Grayscale, 219
 HSL/Grayscale, 219
 obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
 Equalization, 226
 HDR, 211, 212, 213, 216
 konwertowanie do
 przestrzeni LAB, 224
 maska wyostrająca, 230
 Merge to HDR, 208
 praca w trybie LAB, 224
 Smart Sharpen, 229
 Unsharp Mask, 230
 warstwa dopasowania
 Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
 ochrona, 198, 199
 używanie w czasie deszczu, 142
 wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
 regulacja czasem otwarcia
 migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
 etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
 kompozycja, 62
 konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
 długi, 114
 ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
 kopie zapasowe, 199
 ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
 czas naświetlania, 100
 histogram, 98, 100, 102, 104
 ISO, 100
 przystona, 100
 zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
 krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
 lotnicza, 154
 przeróbki, 46
 w podczerwieni, 236

G

głębia ostrości, 87, 108, 111, 236
 przystona, 106, 108
góry, 160
 kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
 oprogramowanie, 208
 ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
 statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
 szum cyfrowy, 114, 117
 wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanal, 236
 w kolorach
 przeciwstawnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
 góry, 162
 kadrowanie, 126
 równoległe linie, 126
 zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie
 LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
 abstrakcja, 52
 czarno-białe, 218, 219, 220
 góry, 160, 162
 małe, 42, 44
 miasto, 186, 189
 monochromatyczne, 60, 62
 morskie, 172, 175
 motyw drogi, 70
 niebo, 154
 nierzeczywiste, 46
 nocne, 190
 odbicia, 182, 185
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 rozległe, 32
 ślady działalności
 człowieka, 176, 178
 światło, 34, 134, 137, 138
 wzory, 52
 ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
 dopasowanie tonalne, 224
 konwertowanie, 224
 selektywne kolorowanie, 225

selektywne wyostrażanie, 228, 229, 230, 231
 zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
 a ogniskowa, 235
 czułość, 114
 rozmiar, 235
miasto, 186, 189
 planowanie zdjęć, 189
 szukanie odpowiednich
 miejsc, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
 czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne, krajobrazy, 60, 62
 kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
 zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
 ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
 Lensbaby, 88
 ostrość, 84, 87
 przymykanie, 237
 stałogniskowe, 84
 szerokokątne, 236
 teleobiektyw, 88, 237
 typu makro, 236
 typu rybie oko, 88, 236
 typu zoom, 84
 zmiennogniskowe, 84, 236

obraz
 monochromatyczny,
 236
 o szerokim zakresie
 tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
odległość hiperfokalna, 237
ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej
 klatki 35 mm, 84
ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108

P

Photomatrix, 208
Photoshop, *Patrz* Adobe
 Photoshop
Photoshop Elements,
 Patrz Adobe Photoshop
 Elements
planowanie, 144, 151
plener, ochrona danych, 198,
 199
pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
polaryzacyjny, filtr, 185
pole widzenia, 237
pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
postprodukcja, 196

przestrzeń kolorów, 222,
 237
przystoła, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania,
 170

R

RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych
 producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202,
 237
 zalety, 200
Really Right Stuff, 96
reflektor, 237
RGB, 222, 237
ruch, 118
 czas naświetlania, 118
rybie oko, obiektywy, 88

S

skala szarości, 237
stabilizacja obrazu, 237
statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkoszłączki, 96
 zakup, 94, 96

System Zarządzania Danyimi,
 198
szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
szybkoszłączki, 96

Ś

światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
światłocieniowy, efekt, 236

T

tao, 14
technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
teleobiektyw, 88, 237
The Photographer's
 Ephemeris, 144
tideApp, 144
TPE, *Patrz* The Photographer's
 Ephemeris
trójpodziału, zasada, 124
tryb kolorów, 222
tryb mieszania, 237

U

układanie w stos, 237

V

VisiMoon, 144

W

wabi-sabi, 27
warstwa, 237
Weston, Edward, 32, 34, 60
wizualizacja zdjęcia, 237
woda, zdjęcia, 118
wyostrzanie selektywne,
 228, 229, 230, 231
wzory, 52

Z

zakres tonalny, 237
zasada trójpodziału, 124
zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe,
 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie,
 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
ziemia, 154
złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne rożki”. Na przełomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystony i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystoła a głębia ostrości	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostrażanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszane pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznia na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dosłownie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

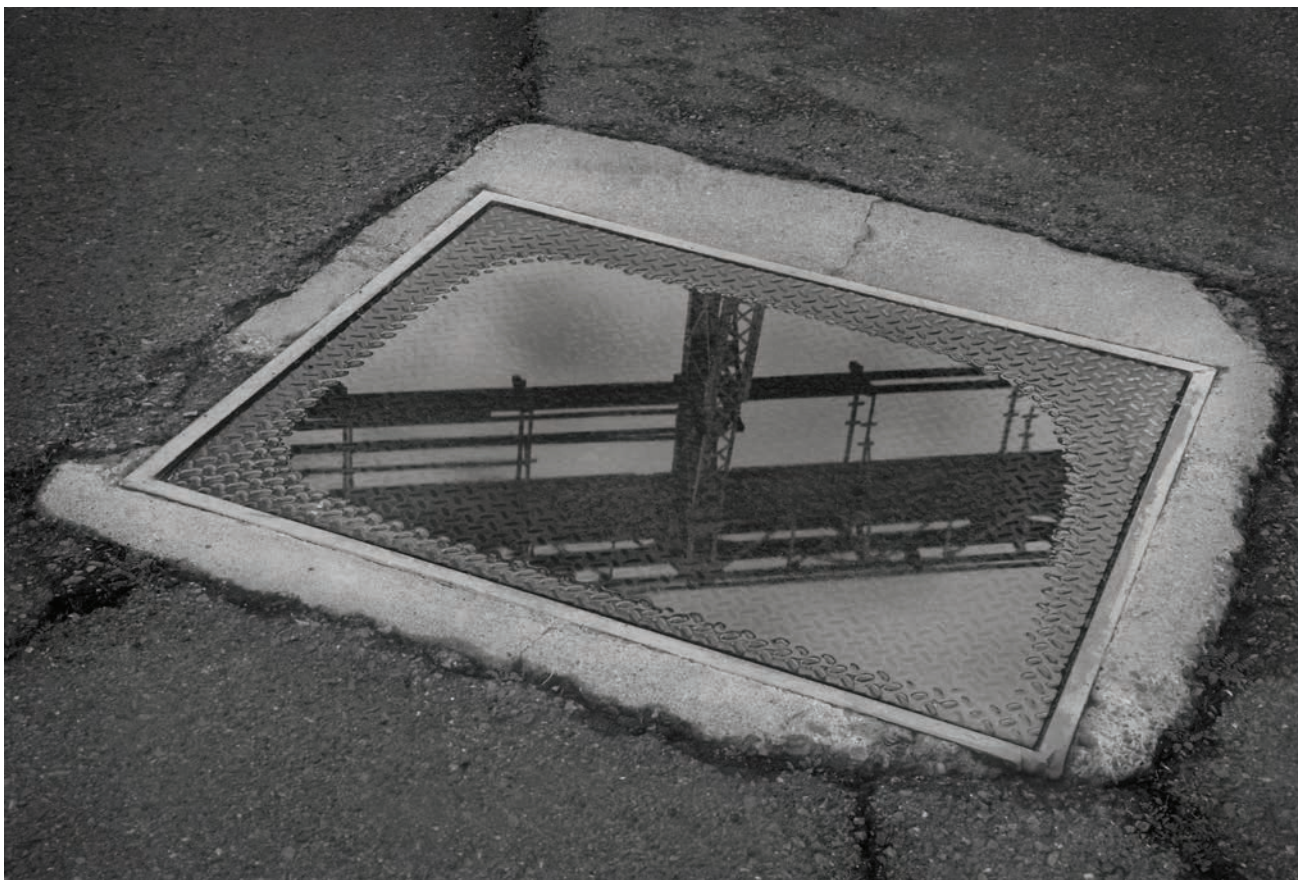
24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w kałuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwypakowało fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczących murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

► Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyłe postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony (f/5), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki

▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękną krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, f/13, ISO 200, aparat na statywie

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
 Convert to Grayscale, 219
 HSL/Grayscale, 219
 obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
 Equalization, 226
 HDR, 211, 212, 213, 216
 konwertowanie do
 przestrzeni LAB, 224
 maska wyostrająca, 230
 Merge to HDR, 208
 praca w trybie LAB, 224
 Smart Sharpen, 229
 Unsharp Mask, 230
 warstwa dopasowania
 Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
 ochrona, 198, 199
 używanie w czasie deszczu, 142
 wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
 regulacja czasem otwarcia
 migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
 etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
 kompozycja, 62
 konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
 długi, 114
 ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
 kopie zapasowe, 199
 ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
 czas naświetlania, 100
 histogram, 98, 100, 102, 104
 ISO, 100
 przystona, 100
 zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
 krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
 lotnicza, 154
 przeróbki, 46
 w podczerwieni, 236

G

głębia ostrości, 87, 108, 111, 236
 przystona, 106, 108
góry, 160
 kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
 oprogramowanie, 208
 ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
 statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
 szum cyfrowy, 114, 117
 wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanal, 236
 w kolorach
 przeciwstawnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
 góry, 162
 kadrowanie, 126
 równoległe linie, 126
 zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie
 LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
 abstrakcja, 52
 czarno-białe, 218, 219, 220
 góry, 160, 162
 małe, 42, 44
 miasto, 186, 189
 monochromatyczne, 60, 62
 morskie, 172, 175
 motyw drogi, 70
 niebo, 154
 nierzeczywiste, 46
 nocne, 190
 odbicia, 182, 185
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 rozległe, 32
 ślady działalności
 człowieka, 176, 178
 światło, 34, 134, 137, 138
 wzory, 52
 ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
 dopasowanie tonalne, 224
 konwertowanie, 224
 selektywne kolorowanie, 225

selektywne wyostrażanie, 228, 229, 230, 231
 zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
 a ogniskowa, 235
 czułość, 114
 rozmiar, 235
miasto, 186, 189
 planowanie zdjęć, 189
 szukanie odpowiednich
 miejsc, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
 czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne, krajobrazy, 60, 62
 kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
 zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
 ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
 Lensbaby, 88
 ostrość, 84, 87
 przymykanie, 237
 stałogniskowe, 84
 szerokokątne, 236
 teleobiektyw, 88, 237
 typu makro, 236
 typu rybie oko, 88, 236
 typu zoom, 84
 zmiennogniskowe, 84, 236

obraz
 monochromatyczny,
 236
 o szerokim zakresie
 tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
odległość hiperfokalna, 237
ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej
 klatki 35 mm, 84
ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108

P

Photomatrix, 208
Photoshop, *Patrz* Adobe
 Photoshop
Photoshop Elements,
 Patrz Adobe Photoshop
 Elements
planowanie, 144, 151
plener, ochrona danych, 198,
 199
pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
polaryzacyjny, filtr, 185
pole widzenia, 237
pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
postprodukcja, 196

przestrzeń kolorów, 222,
 237
przystoła, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania,
 170

R

RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych
 producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202,
 237
 zalety, 200
Really Right Stuff, 96
reflektor, 237
RGB, 222, 237
ruch, 118
 czas naświetlania, 118
rybie oko, obiektywy, 88

S

skala szarości, 237
stabilizacja obrazu, 237
statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkoszłączki, 96
 zakup, 94, 96

System Zarządzania Danyimi,
 198
szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
szybkoszłączki, 96

Ś

światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
światłocieniowy, efekt, 236

T

tao, 14
technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
teleobiektyw, 88, 237
The Photographer's
 Ephemeris, 144
tideApp, 144
TPE, *Patrz* The Photographer's
 Ephemeris
trójpodziału, zasada, 124
tryb kolorów, 222
tryb mieszania, 237

U

układanie w stos, 237

V

VisiMoon, 144

W

wabi-sabi, 27
warstwa, 237
Weston, Edward, 32, 34, 60
wizualizacja zdjęcia, 237
woda, zdjęcia, 118
wyostrzanie selektywne,
 228, 229, 230, 231
wzory, 52

Z

zakres tonalny, 237
zasada trójpodziału, 124
zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe,
 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie,
 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
ziemia, 154
złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne rożki”. Na przełomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystony i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszzone pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznia na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dosłownie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

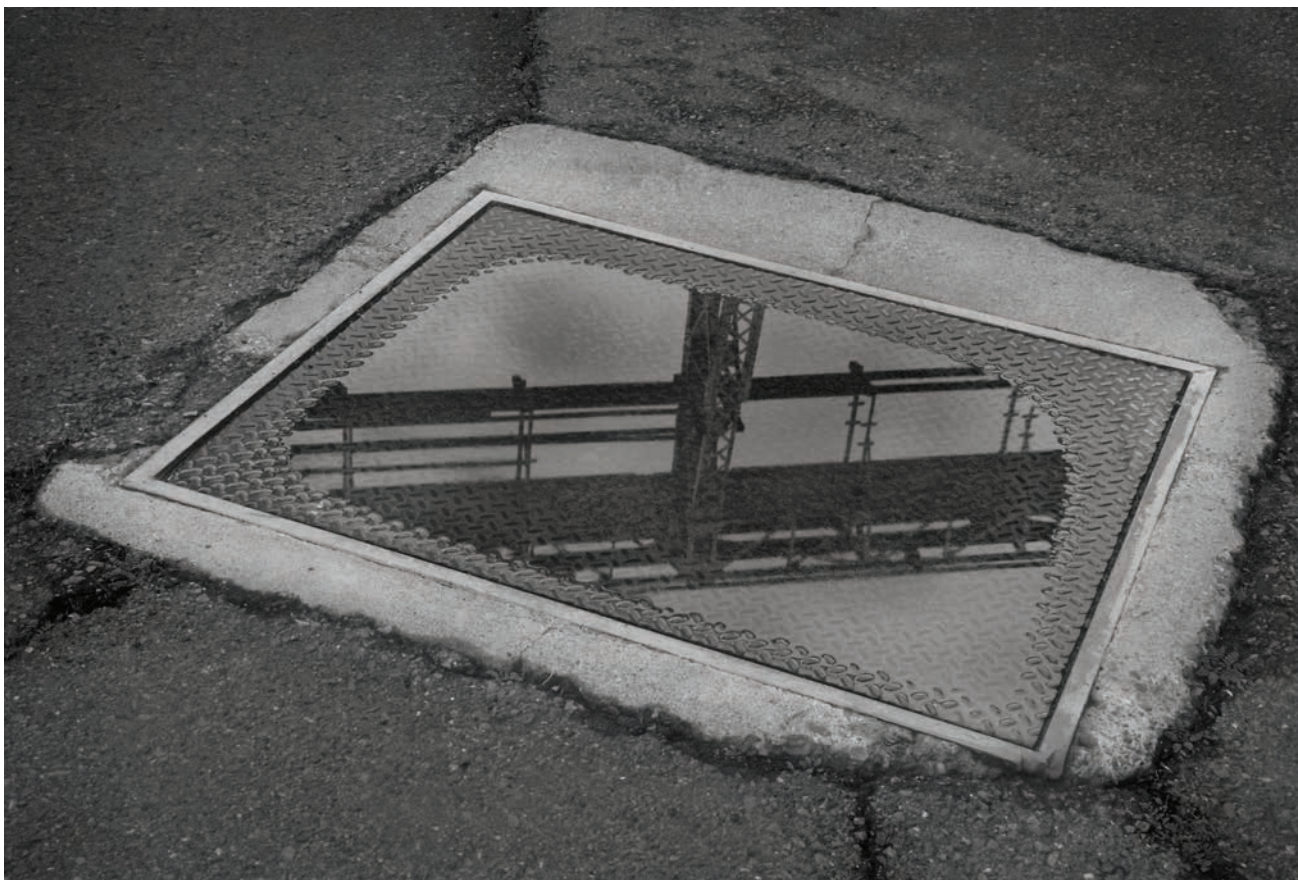
24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w kałuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwypakowało fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczących murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

► Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyłe postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony ($f/5$), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, $f/5$, ISO 200, zdjęcie z ręki

▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękną krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, $f/13$, ISO 200, aparat na statywie

Skorowidz

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
 Convert to Grayscale, 219
 HSL/Grayscale, 219
 obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
 Equalization, 226
 HDR, 211, 212, 213, 216
 konwertowanie do przestrzeni LAB, 224
 maska wyostrająca, 230
 Merge to HDR, 208
 praca w trybie LAB, 224
 Smart Sharpen, 229
 Unsharp Mask, 230
 warstwa dopasowania Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
 ochrona, 198, 199
 używanie w czasie deszczu, 142
 wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
 regulacja czasem otwarcia migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
 etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
 kompozycja, 62
 konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
 długi, 114
 ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
 kopie zapasowe, 199
 ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
 czas naświetlania, 100
 histogram, 98, 100, 102, 104
 ISO, 100
 przystona, 100
 zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
 krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
 lotnicza, 154
 przeróbki, 46
 w podczerwieni, 236

G

głębia ostrości, 87, 108, 111, 236
 przystona, 106, 108
góry, 160
 kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
 oprogramowanie, 208
 ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
 statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
 szum cyfrowy, 114, 117
 wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanal, 236
 w kolorach przeciwnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
 góry, 162
 kadrowanie, 126
 równoległe linie, 126
 zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
 abstrakcja, 52
 czarno-białe, 218, 219, 220
 góry, 160, 162
 małe, 42, 44
 miasto, 186, 189
 monochromatyczne, 60, 62
 morskie, 172, 175
 motyw drogi, 70
 niebo, 154
 nierzeczywiste, 46
 nocne, 190
 odbicia, 182, 185
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 rozległe, 32
 ślady działalności człowieka, 176, 178
 światło, 34, 134, 137, 138
 wzory, 52
 ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
 dopasowanie tonalne, 224
 konwertowanie, 224
 selektywne kolorowanie, 225

selektywne wyostrażanie, 228, 229, 230, 231
 zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
 a ogniskowa, 235
 czułość, 114
 rozmiar, 235
miasto, 186, 189
 planowanie zdjęć, 189
 szukanie odpowiednich miejsc, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
 czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne, krajobrazy, 60, 62
 kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
 zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
 ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
 Lensbaby, 88
 ostrość, 84, 87
 przymykanie, 237
 stałooogniskowe, 84
 szerokokątne, 236
 teleobiektyw, 88, 237
 typu makro, 236
 typu rybie oko, 88, 236
 typu zoom, 84
 zmiennooogniskowe, 84, 236

obraz
 monochromatyczny,
 236
 o szerokim zakresie
 tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
odległość hiperfokalna, 237
ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej
 klatki 35 mm, 84
ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108

P

Photomatrix, 208
Photoshop, *Patrz* Adobe
 Photoshop
Photoshop Elements,
 Patrz Adobe Photoshop
 Elements
planowanie, 144, 151
plener, ochrona danych, 198,
 199
pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
polaryzacyjny, filtr, 185
pole widzenia, 237
pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
postprodukcja, 196

przestrzeń kolorów, 222,
 237
przystoła, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania,
 170

R

RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych
 producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202,
 237
 zalety, 200
Really Right Stuff, 96
reflektor, 237
RGB, 222, 237
ruch, 118
 czas naświetlania, 118
rybie oko, obiektywy, 88

S

skala szarości, 237
stabilizacja obrazu, 237
statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkoszłączki, 96
 zakup, 94, 96

System Zarządzania Danymi,
 198
szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
szybkoszłączki, 96

Ś

światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
światłocieniowy, efekt, 236

T

tao, 14
technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
teleobiektyw, 88, 237
The Photographer's
 Ephemeris, 144
tideApp, 144
TPE, *Patrz* The Photographer's
 Ephemeris
trójpodziału, zasada, 124
tryb kolorów, 222
tryb mieszania, 237

U

układanie w stos, 237

V

VisiMoon, 144

W

wabi-sabi, 27
warstwa, 237
Weston, Edward, 32, 34, 60
wizualizacja zdjęcia, 237
woda, zdjęcia, 118
wyostrzenie selektywne,
 228, 229, 230, 231
wzory, 52

Z

zakres tonalny, 237
zasada trójpodziału, 124
zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe,
 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie,
 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
ziemia, 154
złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne rożki”. Na przełomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystony i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystość a głębokość	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostrażanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystoła a głębia ostrości	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostrażanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszzone pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznia na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dosłownie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

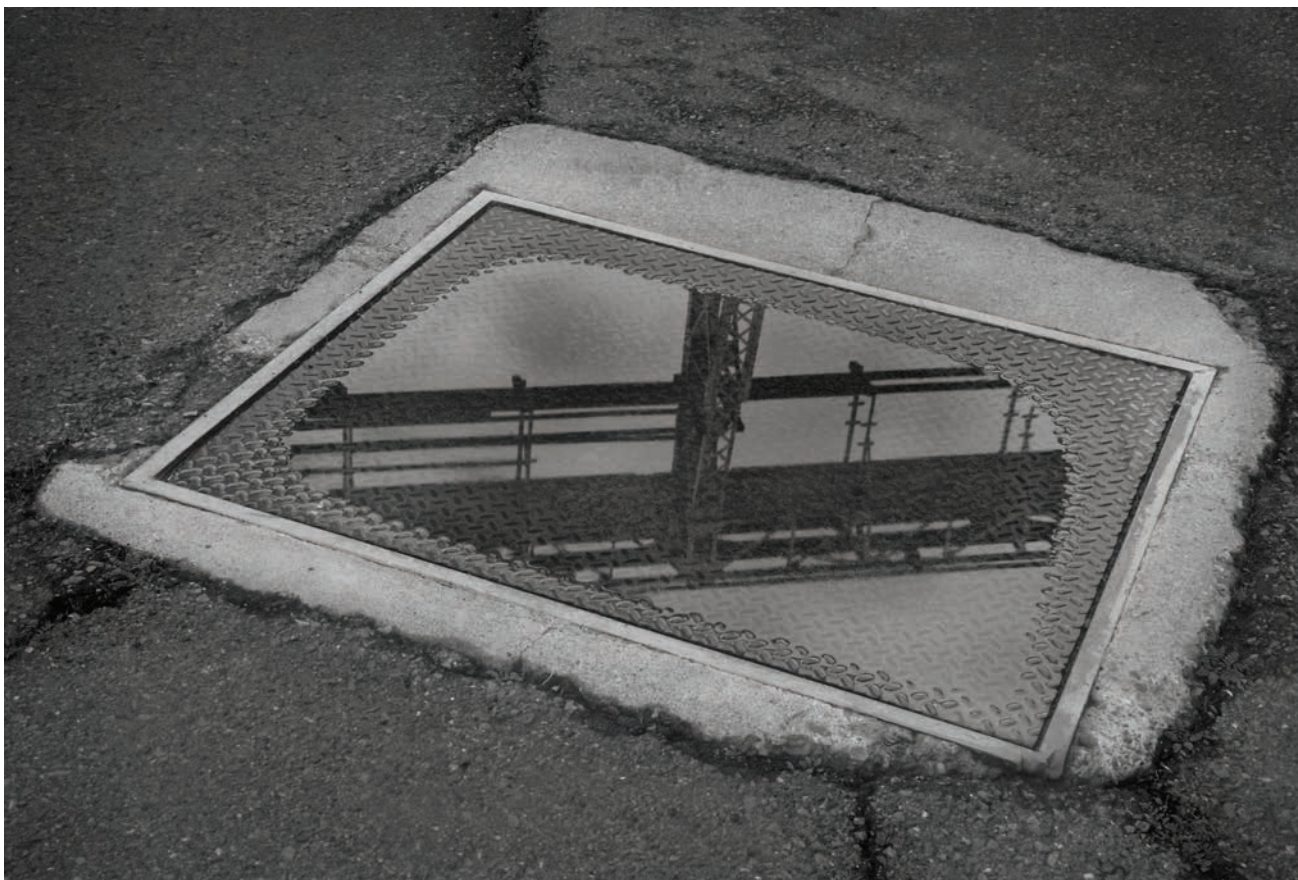
24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w kałuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwypakowało fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczących murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

► Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyłe postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony (f/5), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki

▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękną krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, f/13, ISO 200, aparat na statywie

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
 Convert to Grayscale, 219
 HSL/Grayscale, 219
 obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
 Equalization, 226
 HDR, 211, 212, 213, 216
 konwertowanie do
 przestrzeni LAB, 224
 maska wyostrająca, 230
 Merge to HDR, 208
 praca w trybie LAB, 224
 Smart Sharpen, 229
 Unsharp Mask, 230
 warstwa dopasowania
 Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
 ochrona, 198, 199
 używanie w czasie deszczu, 142
 wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
 regulacja czasem otwarcia
 migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
 etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
 kompozycja, 62
 konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
 długi, 114
 ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
 kopie zapasowe, 199
 ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
 czas naświetlania, 100
 histogram, 98, 100, 102, 104
 ISO, 100
 przystona, 100
 zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
 krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
 lotnicza, 154
 przeróbki, 46
 w podczerwieni, 236

G

głębia ostrości, 87, 108, 111, 236
 przystona, 106, 108
góry, 160
 kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
 oprogramowanie, 208
 ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
 statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
 szum cyfrowy, 114, 117
 wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanal, 236
 w kolorach
 przeciwstawnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
 góry, 162
 kadrowanie, 126
 równoległe linie, 126
 zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie
 LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
 abstrakcja, 52
 czarno-białe, 218, 219, 220
 góry, 160, 162
 małe, 42, 44
 miasto, 186, 189
 monochromatyczne, 60, 62
 morskie, 172, 175
 motyw drogi, 70
 niebo, 154
 nierzeczywiste, 46
 nocne, 190
 odbicia, 182, 185
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 rozległe, 32
 ślady działalności
 człowieka, 176, 178
 światło, 34, 134, 137, 138
 wzory, 52
 ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
 dopasowanie tonalne, 224
 konwertowanie, 224
 selektywne kolorowanie, 225

selektywne wyostrażanie, 228, 229, 230, 231
 zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
 a ogniskowa, 235
 czułość, 114
 rozmiar, 235
miasto, 186, 189
 planowanie zdjęć, 189
 szukanie odpowiednich
 miejsc, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
 czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne, 60, 62
 kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
 zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
 ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
 Lensbaby, 88
 ostrość, 84, 87
 przymykanie, 237
 stałooogniskowe, 84
 szerokokątne, 236
 teleobiektyw, 88, 237
 typu makro, 236
 typu rybie oko, 88, 236
 typu zoom, 84
 zmiennooogniskowe, 84, 236

obraz
 monochromatyczny,
 236
 o szerokim zakresie
 tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
odległość hiperfokalna, 237
ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej
 klatki 35 mm, 84
ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108

P

Photomatrix, 208
Photoshop, *Patrz* Adobe
 Photoshop
Photoshop Elements,
 Patrz Adobe Photoshop
 Elements
planowanie, 144, 151
plener, ochrona danych, 198,
 199
pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
polaryzacyjny, filtr, 185
pole widzenia, 237
pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
postprodukcja, 196

przestrzeń kolorów, 222,
 237
przystoła, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania,
 170

R

RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych
 producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202,
 237
 zalety, 200
Really Right Stuff, 96
reflektor, 237
RGB, 222, 237
ruch, 118
 czas naświetlania, 118
rybie oko, obiektywy, 88

S

skala szarości, 237
stabilizacja obrazu, 237
statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkoszłączki, 96
 zakup, 94, 96

System Zarządzania Danyimi,
 198
szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
szybkoszłączki, 96

Ś

światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
światłocieniowy, efekt, 236

T

tao, 14
technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
teleobiektyw, 88, 237
The Photographer's
 Ephemeris, 144
tideApp, 144
TPE, *Patrz* The Photographer's
 Ephemeris
trójpodziału, zasada, 124
tryb kolorów, 222
tryb mieszania, 237

U

układanie w stos, 237

V

VisiMoon, 144

W

wabi-sabi, 27
warstwa, 237
Weston, Edward, 32, 34, 60
wizualizacja zdjęcia, 237
woda, zdjęcia, 118
wyostrzanie selektywne,
 228, 229, 230, 231
wzory, 52

Z

zakres tonalny, 237
zasada trójpodziału, 124
zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe,
 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie,
 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
ziemia, 154
złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne rożki”. Na przełomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystony i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszzone pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznia na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dosłownie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

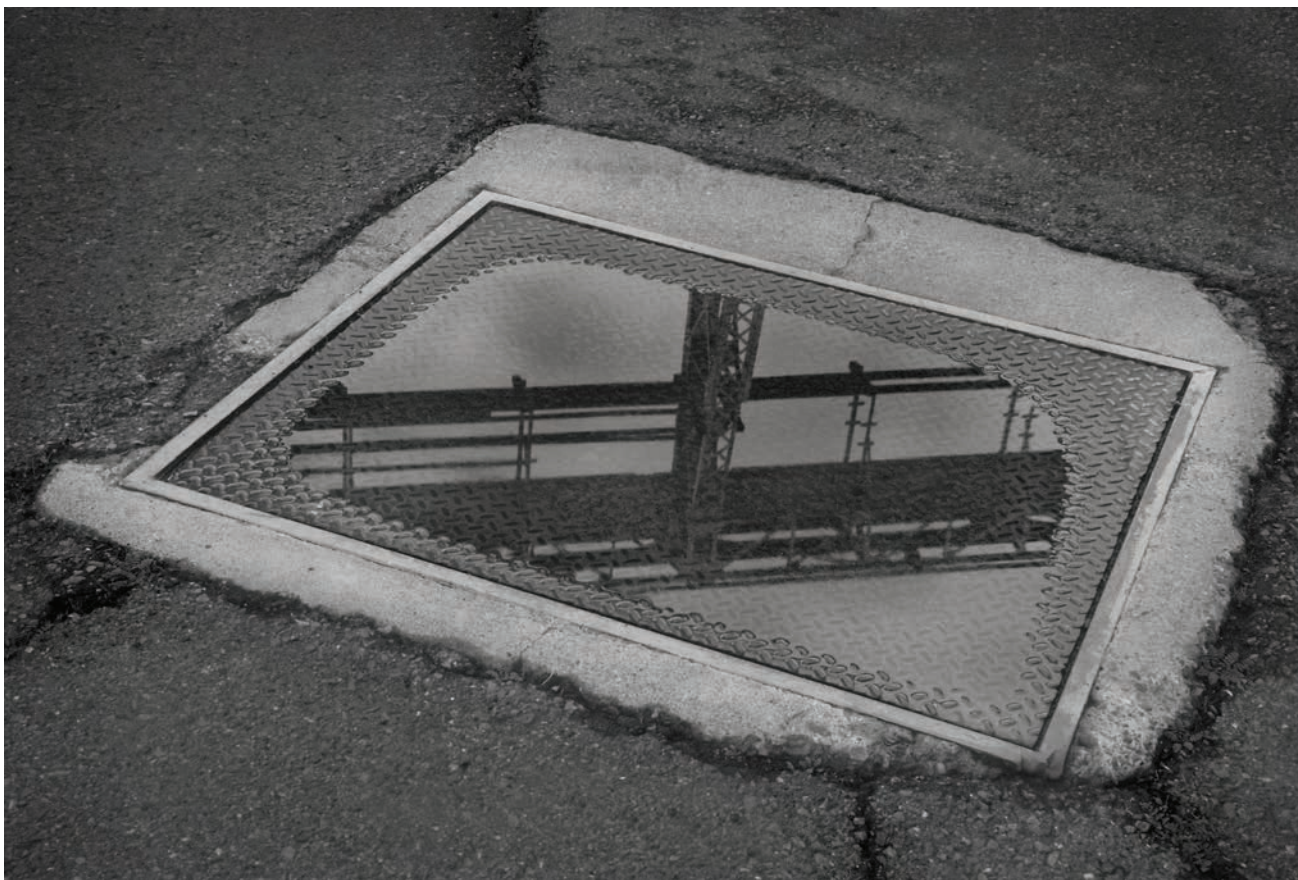
24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w kałuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwypakowało fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczących murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

► Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyłe postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony (f/5), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki

▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękną krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, f/13, ISO 200, aparat na statywie

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
 Convert to Grayscale, 219
 HSL/Grayscale, 219
 obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
 Equalization, 226
 HDR, 211, 212, 213, 216
 konwertowanie do przestrzeni LAB, 224
 maska wyostrająca, 230
 Merge to HDR, 208
 praca w trybie LAB, 224
 Smart Sharpen, 229
 Unsharp Mask, 230
 warstwa dopasowania Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
 ochrona, 198, 199
 używanie w czasie deszczu, 142
 wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
 regulacja czasem otwarcia migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
 etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
 kompozycja, 62
 konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
 długi, 114
 ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
 kopie zapasowe, 199
 ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
 czas naświetlania, 100
 histogram, 98, 100, 102, 104
 ISO, 100
 przystona, 100
 zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
 krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
 lotnicza, 154
 przeróbki, 46
 w podczerwieni, 236

G

głębia ostrości, 87, 108, 111, 236
 przystona, 106, 108
góry, 160
 kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
 oprogramowanie, 208
 ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
 statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
 szum cyfrowy, 114, 117
 wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanal, 236
 w kolorach przeciwnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
 góry, 162
 kadrowanie, 126
 równoległe linie, 126
 zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
 abstrakcja, 52
 czarno-białe, 218, 219, 220
 góry, 160, 162
 małe, 42, 44
 miasto, 186, 189
 monochromatyczne, 60, 62
 morskie, 172, 175
 motyw drogi, 70
 niebo, 154
 nierzeczywiste, 46
 nocne, 190
 odbicia, 182, 185
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 rozległe, 32
 ślady działalności człowieka, 176, 178
 światło, 34, 134, 137, 138
 wzory, 52
 ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
 dopasowanie tonalne, 224
 konwertowanie, 224
 selektywne kolorowanie, 225

selektywne wyostrażanie, 228, 229, 230, 231
 zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
 a ogniskowa, 235
 czułość, 114
 rozmiar, 235
miasto, 186, 189
 planowanie zdjęć, 189
 szukanie odpowiednich miejsc, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
 czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne, krajobrazy, 60, 62
 kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
 zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
 ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
 Lensbaby, 88
 ostrość, 84, 87
 przymykanie, 237
 stałogniskowe, 84
 szerokokątne, 236
 teleobiektyw, 88, 237
 typu makro, 236
 typu rybie oko, 88, 236
 typu zoom, 84
 zmiennogniskowe, 84, 236

obraz
 monochromatyczny, 236
 o szerokim zakresie tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
odległość hiperfokalna, 237
ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej klatki 35 mm, 84
ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108

P

Photomatrix, 208
Photoshop, *Patrz* Adobe Photoshop
Photoshop Elements, *Patrz* Adobe Photoshop Elements
planowanie, 144, 151
plener, ochrona danych, 198, 199
pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
polaryzacyjny, filtr, 185
pole widzenia, 237
pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
postprodukcja, 196

przestrzeń kolorów, 222, 237
przystoła, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania, 170

R

RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202, 237
 zalety, 200
Really Right Stuff, 96
reflektor, 237
RGB, 222, 237
ruch, 118
 czas naświetlania, 118
rybie oko, obiektywy, 88

S

skala szarości, 237
stabilizacja obrazu, 237
statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkoszłączki, 96
 zakup, 94, 96

System Zarządzania Danymi, 198
szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
szybkoszłączki, 96

Ś

światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
światłocieniowy, efekt, 236

T

tao, 14
technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
teleobiektyw, 88, 237
The Photographer's Ephemeris, 144
tideApp, 144
TPE, *Patrz* The Photographer's Ephemeris
trójpodziału, zasada, 124
tryb kolorów, 222
tryb mieszania, 237

U

układanie w stos, 237

V

VisiMoon, 144

W

wabi-sabi, 27
warstwa, 237
Weston, Edward, 32, 34, 60
wizualizacja zdjęcia, 237
woda, zdjęcia, 118
wyostrzanie selektywne, 228, 229, 230, 231
wzory, 52

Z

zakres tonalny, 237
zasada trójpodziału, 124
zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe, 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie, 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
ziemia, 154
złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne rożki”. Na przełomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystoły i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie

Spis treści

8	Wstęp	146	Jeden świat, wiele krajobrazów
12	Tao krajobrazu	148	Pory roku i znaczenie lokalizacji
14	Dlaczego fotografia krajobrazowa	154	Niebo i ziemia
24	Krajobraz we współczesnym świecie	160	Góry
32	Wielkie, rozległe krajobrazy	166	Pustynie
42	Małe, intymne krajobrazy	172	Krajobrazy morskie
46	Krajobrazy nierzeczywiste, bajeczne	176	Krajobrazy i ludzie
52	Abstrakcje i wzory	182	Odbicia
60	Krajobrazy monochromatyczne	186	Miasto jako krajobraz
70	Motyw drogi w krajobrazach	190	Krajobraz nocny
76	Narzędzia i techniki	194	Krajobrazy i postprodukcja
78	Dobór aparatu	196	Zrozumieć organizację cyfrowego warsztatu pracy
82	Obiektywy	200	Zalety plików RAW
94	Statyw	202	Wielokrotna obróbka plików RAW
98	Ekspozycja a krajobrazy	208	Zrozumieć HDR
106	Przystoła a głębia ostrości	208	Oprogramowanie do tworzenia obrazów HDR
114	ISO	210	Ręczne tworzenie obrazów HDR
114	Szum a fotografia krajobrazowa	218	Konwersja na zdjęcie czarno-białe
118	Fotografowanie ruchu	222	Zrozumieć tryb kolorów LAB
124	Kompozycja i krajobrazy	224	Tryb kolorów LAB i dopasowanie tonalne
134	Światło w krajobrazach	228	Selektywne wyostrażanie w trybie LAB
142	Praca z pogodą	234	Uwagi i źródła
144	Narzędzia planowania	236	Słowniczek
		238	Skorowidz

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszzone pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznia na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dosłownie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

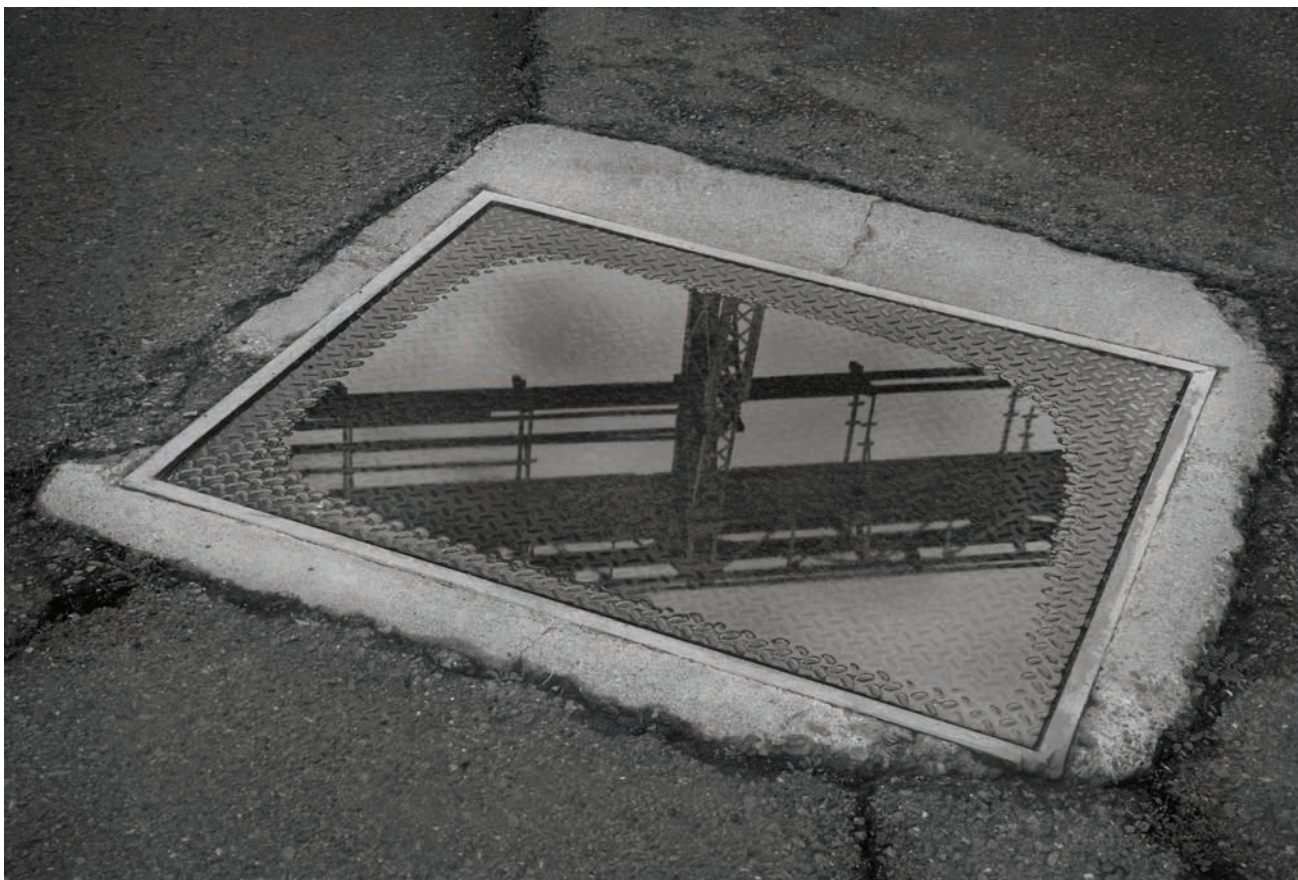
24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w kałuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwypakowało fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczących murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

► Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyłe postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony (f/5), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki

▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękną krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, f/13, ISO 200, aparat na statywie

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
 Convert to Grayscale, 219
 HSL/Grayscale, 219
 obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
 Equalization, 226
 HDR, 211, 212, 213, 216
 konwertowanie do przestrzeni LAB, 224
 maska wyostrażająca, 230
 Merge to HDR, 208
 praca w trybie LAB, 224
 Smart Sharpen, 229
 Unsharp Mask, 230
 warstwa dopasowania Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
 ochrona, 198, 199
 używanie w czasie deszczu, 142
 wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
 regulacja czasem otwarcia migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
 etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
 kompozycja, 62
 konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
 długi, 114
 ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
 kopie zapasowe, 199
 ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
 czas naświetlania, 100
 histogram, 98, 100, 102, 104
 ISO, 100
 przystona, 100
 zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
 krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
 lotnicza, 154
 przeróbki, 46
 w podczerwieni, 236

G

głębia ostrości, 87, 108, 111, 236
 przystona, 106, 108
góry, 160
 kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
 oprogramowanie, 208
 ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
 statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
 szum cyfrowy, 114, 117
 wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanal, 236
 w kolorach przeciwnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
 góry, 162
 kadrowanie, 126
 równoległe linie, 126
 zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
 abstrakcja, 52
 czarno-białe, 218, 219, 220
 góry, 160, 162
 małe, 42, 44
 miasto, 186, 189
 monochromatyczne, 60, 62
 morskie, 172, 175
 motyw drogi, 70
 niebo, 154
 nierzeczywiste, 46
 nocne, 190
 odbicia, 182, 185
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 rozległe, 32
 ślady działalności człowieka, 176, 178
 światło, 34, 134, 137, 138
 wzory, 52
 ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
 dopasowanie tonalne, 224
 konwertowanie, 224
 selektywne kolorowanie, 225

selektywne wyostrażanie, 228, 229, 230, 231
 zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
 a ogniskowa, 235
 czułość, 114
 rozmiar, 235
miasto, 186, 189
 planowanie zdjęć, 189
 szukanie odpowiednich miejsc, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
 czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne, krajobrazy, 60, 62
 kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
 zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
 ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
 Lensbaby, 88
 ostrość, 84, 87
 przymykanie, 237
 stałogniskowe, 84
 szerokokątne, 236
 teleobiektyw, 88, 237
 typu makro, 236
 typu rybie oko, 88, 236
 typu zoom, 84
 zmiennogniskowe, 84, 236

obraz
 monochromatyczny,
 236
 o szerokim zakresie
 tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
odległość hiperfokalna, 237
ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej
 klatki 35 mm, 84
ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108

P

Photomatrix, 208
Photoshop, *Patrz* Adobe
 Photoshop
Photoshop Elements,
 Patrz Adobe Photoshop
 Elements
planowanie, 144, 151
plener, ochrona danych, 198,
 199
pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
polaryzacyjny, filtr, 185
pole widzenia, 237
pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
postprodukcja, 196

przestrzeń kolorów, 222,
 237
przystoła, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania,
 170

R

RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych
 producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202,
 237
 zalety, 200
Really Right Stuff, 96
reflektor, 237
RGB, 222, 237
ruch, 118
 czas naświetlania, 118
rybie oko, obiektywy, 88

S

skala szarości, 237
stabilizacja obrazu, 237
statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkoszłączki, 96
 zakup, 94, 96

System Zarządzania Danymi,
 198
szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
szybkoszłączki, 96

Ś

światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
światłocieniowy, efekt, 236

T

tao, 14
technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
teleobiektyw, 88, 237
The Photographer's
 Ephemeris, 144
tideApp, 144
TPE, *Patrz* The Photographer's
 Ephemeris
trójpodziału, zasada, 124
tryb kolorów, 222
tryb mieszania, 237

U

układanie w stos, 237

V

VisiMoon, 144

W

wabi-sabi, 27
warstwa, 237
Weston, Edward, 32, 34, 60
wizualizacja zdjęcia, 237
woda, zdjęcia, 118
wyostrzanie selektywne,
 228, 229, 230, 231
wzory, 52

Z

zakres tonalny, 237
zasada trójpodziału, 124
zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe,
 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie,
 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
ziemia, 154
złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne rożki”. Na przełomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystony i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie

Krajobraz we współczesnym świecie

Co znaczy „być fotografem krajobrazowym” w świecie, gdzie przybywa ludzi, gdzie globalne ocieplenie i globalne szaleństwo doprowadziły do powstania nieprzewidywalnych zmian klimatycznych, gdzie odszukać dziką przyrodę częściej oznacza wyruszyć w długą i szczegółowo zaplanowaną podróż, niż po prostu wyjść przed dom?

Najważniejszy powód, dla którego fotografuję krajobrazy, jest taki, że zajęcie to pozwala mi połączyć się z tao, podstawowym duchem świata wokół nas (patrz: strony 14 – 23). Nieco bardziej przyziemna (że się tak wyrażę) rola fotografa krajobrazowego jednak jest oczywiście również możliwa.

Fotografia krajobrazowa jest przede wszystkim gatunkiem, który pokazuje różne obszary otaczającego świata: od tych najmniejszych po ogromne i rozległe. Niektórzy fotografowie uważają, że na zdjęciach krajobrazowych powinno się uwieczniać przyrodę, pokazywać widoki, które nie mają większego związku z człowiekiem, co więcej: że najlepsze fotografie krajobrazowe mają często charakter elegijny lub pochwalny względem miejsc, które są uwieczniane.

Fotografia krajobrazowa i fotografia przyrody są zasadniczo utożsamiane z tym romantycz-

nym punktem widzenia. Czy jest jednak sens, by traktować go jako doktrynę? We współczesnym świecie kilka założeń fotografii krajobrazowej, które zawierają się w powyższym punkcie widzenia, po prostu straciło aktualność. Przede wszystkim oczywiste jest, że umieszczanie ludzi obok fotografowanych obiektów ma sens w przypadku niektórych zdjęć krajobrazowych (więcej na temat ludzi na zdjęciach krajobrazowych znajdziesz na stronach 176 – 181).

Tak naprawdę współczesna fotografia krajobrazowa musi zawierać jakieś ślady istnienia człowieka i wytwory jego rąk, nawet jeśli te znaki są znikome, ponieważ ewentualni turyści kierowali się zasadą „zostaw po sobie tylko ślady stóp, nie rób nic oprócz zdjęć”.

W swoim słynnym wierszu Percy Bysshe Shelley pisał o wielkim królu Ozymandiasie, który pozostawił po sobie ogromny pomnik w nadziei, że przetrwa on wieki. Przepadł jednak w ziemi i porosła go puszcza. W taki czy inny sposób przeminie wszystko, co zostawia po sobie współcześnie ludzkość. Na razie jednak budowle, znaki, sprofanowane lub też ewidentnie upiękkszane pejzaże mogą być odpowiednim tematem w fotografii krajobrazowej.

- Mare Island w latach swojej świetności, które przypadły na okres drugiej wojny światowej, była największą stocznia na zachodnim wybrzeżu Ameryki Północnej, produkującą na potrzeby marynarki wojennej i zatrudniającą dosłownie tysiące pracowników. Po wojnie Mare Island została opuszczona, a to, co pozostało, stanowi obecnie przemysłowy krajobraz w stanie rozpadu.

Aby zrobić to zdjęcie konstrukcji suwnicy, wykorzystywanej w pracy przy okrętach wojennych, wybrałem takie ujęcie, w którym punkt zbiegu perspektywy zdaje się nie mieć końca, a cały mechanizm odbija się w kałużach po deszczu – podobnego efektu z odbiciami i perspektywą można by szukać na przykład w górach.

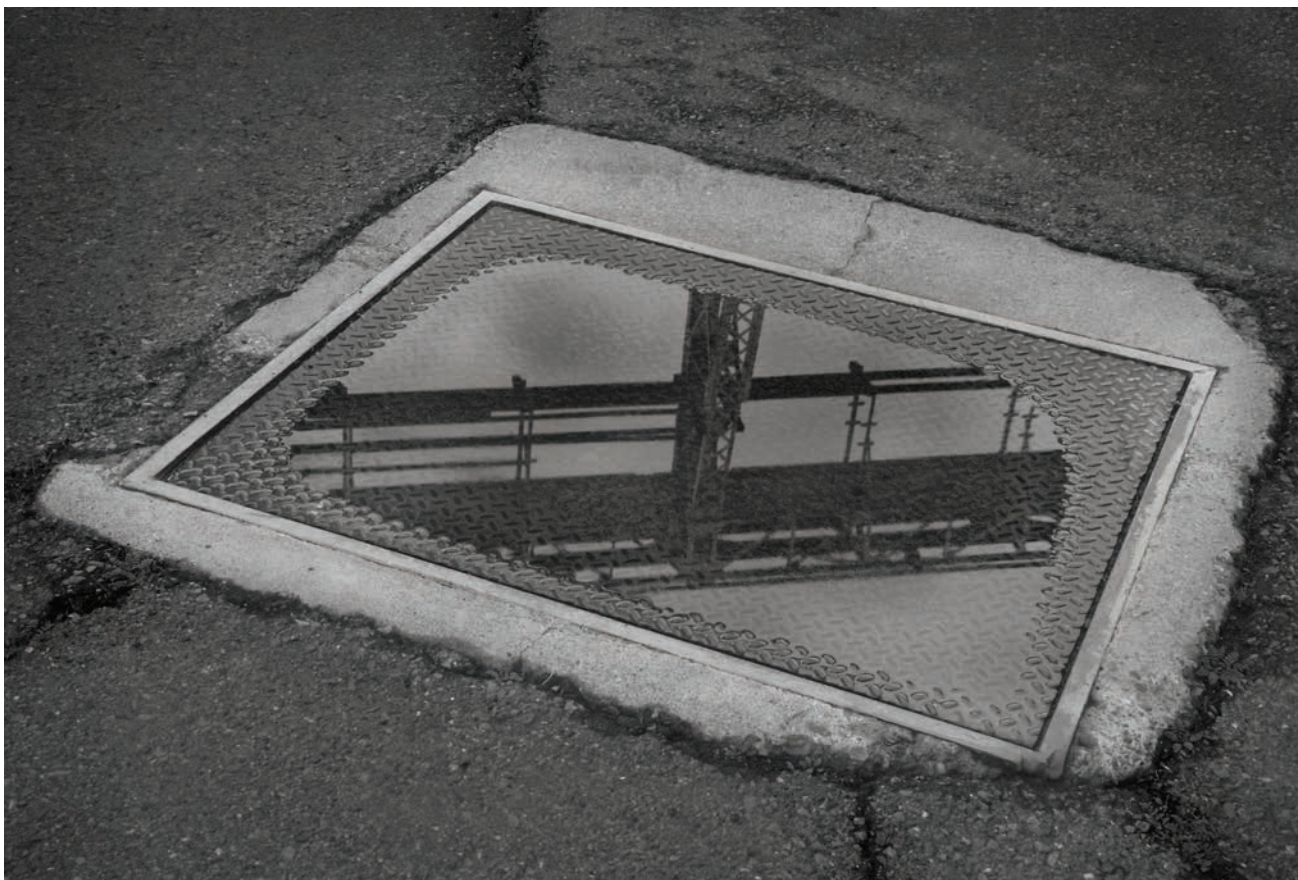
24 mm, 1/20 sekundy, f/22, ISO 100, aparat na statywie

Najlepszym rozwiązaniem przy fotografowaniu ocalałych jeszcze budowli byłaby próba pokazania ich w kontekście krótkotrwałości. To oznaczałoby przejście od tao, gdzie fotograf krajobrazowy duchowo rozpoczyna, do *wabi-sabi* (侘寂), w którym zawiera się japońskie pojęcie estetyki i postrzegania

świata jako przemijającego, krótkotrwałego i niedoskonałego. Sztuka oparta na *wabi-sabi* (na przykład fotografia eksploracyjna) akceptuje rozpad i zniszczenie jako coś pięknego i wykorzystuje w fotografii jako środek przekazu emocji. Wszystko przemija, a w tym przemijaniu kryje się piękno.

▲ Na tym zdjęciu widok konstrukcji suwnicy z fotografii na stronie 25 jest odbity w kałuży, a naturalne obramowanie zdjęcia tworzą drzwi zapadowe, prowadzące zapewne do podziemnego przejścia, a może i do podziemnego świata.

Kluczowe w tym zdjęciu jest obramowanie odbicia – w ten sposób dochowana została jedna z tradycji w fotografii krajobrazowej mówiąca, że naturalna rama umieszczona wewnątrz zdjęcia, z punktu widzenia kompozycji, przyciąga uwagę do odległych przedmiotów.

36 mm, 1 sekunda, f/29, ISO 100, aparat na statywie

◀ Cyfrowe zdjęcie w podczerwieni uwypakowało fakturę i kolory opuszczonego suchego doku. Jak widzisz, ma on kilka pięter głębokości, a niedawne deszcze podkreśliły wygląd jego niszczących murów – prawie jak w naturalnym pejzażu.

70 mm, 1/100 sekundy, f/5, ISO 200, zdjęcie z ręki (cyfrowe zdjęcie w podczerwieni)

► Po tygodniu fotografowania i biwakowania w kurzu i w pyłe postanowiliśmy razem z moimi dwoma synami zatrzymać się w luksusowym, wielopiętrowym hotelu w Las Vegas. Z naszego pokoju na trzydziestym piętrze obserwowaliśmy chmury, które odbijając się w lustrzanych oknach budynku naprzeciw, tworzyły ciekawy, niemal abstrakcyjny krajobraz – wyraźnie widoczne, poziome linie na fasadzie budynku sprawiały, że chmury i niebo zdawały się poruszać wzdłuż nich jak nuty na pięciolinii. Użyłem filtra polaryzacyjnego i dużego otworu przysłony ($f/5$), dającego małą głębię ostrości, by ograniczyć odbicia z okna, przez które fotografowałem (nie dało się go otworzyć). Filtr polaryzacyjny pomógł również wzmocnić nasycenie kolorów w odbiciach, które były przedmiotem fotografii.

80 mm, polaryzacyjny filtr kołowy, 1/30 sekundy, $f/5$, ISO 200, zdjęcie z ręki

▼ Strony 30 – 31: Krajobraz zatoki San Francisco stanowi wspaniałą i niezwykłą panoramę dla szczęściarzy, którzy mieszkają w okolicy bądź ją zwiedzają – choć wielu ludzi, którzy tutaj żyją, nie znajduje ani chwili na to, by popatrzeć na te cudowne widoki. W przeciwieństwie do wielu innych budowli stworzonych przez człowieka most Golden Gate dopełnia piękną krajobrazu.

To zdjęcie pokazuje zachód słońca w pewnym szczególnym okresie w roku: kiedy zachodzi ono dokładnie pośrodku mostu. Na wciśnięcie spustu migawki czekałem niemalże do ostatniej chwili, kiedy tarcza słońca była jeszcze widoczna – a moim celem było skomponowanie kadru tak, by most Golden Gate „przygniatał” zachodzące słońce.

250 mm, 1/1250 sekundy, $f/13$, ISO 200, aparat na statywie

∞, symbol, 108

A

abstrakcja, 52
ACR, *Patrz* Adobe Camera RAW
Adams, Ansel, 8, 10, 14, 32, 34, 60
Adams, Robert, 14
Adobe Bridge, 203
Adobe Camera RAW, 202, 203
 Convert to Grayscale, 219
 HSL/Grayscale, 219
 obróbka pliku RAW, 203, 204, 205
Adobe Lightroom, 202, 203
Adobe Photoshop, 203
 Equalization, 226
 HDR, 211, 212, 213, 216
 konwertowanie do przestrzeni LAB, 224
 maska wyostrażająca, 230
 Merge to HDR, 208
 praca w trybie LAB, 224
 Smart Sharpen, 229
 Unsharp Mask, 230
 warstwa dopasowania Black&White, 219
Adobe Photoshop Elements, 203
alpenglow, 236
aparat
 ochrona, 198, 199
 używanie w czasie deszczu, 142
 wybór, 78, 80
Aperture, 202

B

Black&White, warstwa, 219
blenda, 237
bokeh, 84, 87
bracketing, 94, 236
 regulacja czasem otwarcia migawki, 210

C

ciemna klatka, 114
CMYK, 222, 236
cyfrowa ciemnia, 46, 190, 196
 etyka, 46
cyfrowe zarządzanie danymi, 236
czarno-białe, zdjęcia, 60, 62
 kompozycja, 62
 konwersja, 218, 219, 220

czas naświetlania, 100, 118
 długi, 114
 ruch, 118
czas otwarcia migawki, 236
czułość, 236

D

dane
 kopie zapasowe, 199
 ochrona, 198, 199
Digital Negative, 203, 236
DNG, *Patrz* Digital Negative
drogi, motyw, 70
dyfrakcja, 236

E

efekt światłocieniowy, 236
ekspozycja, 98, 100, 102, 118, 236
 czas naświetlania, 100
 histogram, 98, 100, 102, 104
 ISO, 100
 przystona, 100
 zdjęcia nocne, 190

F

filtr polaryzacyjny, 185
fotografia
 krajobrazowa, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
 lotnicza, 154
 przeróbki, 46
 w podczerwieni, 236

G

głębia ostrości, 87, 108, 111, 236
 przystona, 106, 108
góry, 160
 kompozycja, 162

H

HDR, 208, 210, 236
 oprogramowanie, 208
 ręczne tworzenie, 210, 211, 212, 213, 216, 237
 statyw, 94
HDR Efex Pro, 208
High Dynamic Range, *Patrz* HDR
hiperfokalna, odległość, 237
histogram, 98, 100, 102, 104, 236

I

iPad, 144
iPhone, 144
ISO, 100, 114, 236
 szum cyfrowy, 114, 117
 wysokie, 114, 117

J

JPEG, 202, 236

K

kadr, 236
kadrowanie, 126
kanal, 236
 w kolorach
 przeciwnych, 236
Kirk Enterprises, 96
koloryzacja, 236
kompozycja, 124, 131
 góry, 162
 kadrowanie, 126
 równoległe linie, 126
 zasady, 124, 126, 128
kontrast, zwiększanie w trybie LAB, 226
krajobrazowa, fotografia, 8, 10, 14, 17, 18, 24, 36
krajobrazy
 abstrakcja, 52
 czarno-białe, 218, 219, 220
 góry, 160, 162
 małe, 42, 44
 miasto, 186, 189
 monochromatyczne, 60, 62
 morskie, 172, 175
 motyw drogi, 70
 niebo, 154
 nierzeczywiste, 46
 nocne, 190
 odbicia, 182, 185
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 rozległe, 32
 ślady działalności człowieka, 176, 178
 światło, 34, 134, 137, 138
 wzory, 52
 ziemia, 154

L

LAB, 222, 224, 225, 226, 236
 dopasowanie tonalne, 224
 konwertowanie, 224
 selektywne kolorowanie, 225

selektywne wyostrażanie, 228, 229, 230, 231
 zwiększanie kontrastu, 226
Lensbaby, obiektyw, 88
Lightroom, *Patrz* Adobe Lightroom
lotnicza, fotografia, 154
Loyola, Ignacy, 10
ludzie i krajobrazy, 176, 178
lustrzanka cyfrowa, 78, 80, 236

M

Maisel, Jay, 78
maska warstwy, 236
matryca
 a ogniskowa, 235
 czułość, 114
 rozmiar, 235
miasto, 186, 189
 planowanie zdjęć, 189
 szukanie odpowiednich miejsc, 189
mieszania, tryb, 237
migawka, 100
 czas otwarcia, 118
model kolorów, 222
Monet, Claude, 10
monochromatyczne, krajobrazy, 60, 62
 kompozycja, 62
monochromatyczny, obraz, 236
morze, 172, 175
 zasady fotografowania, 172, 175

N

niebo, 154
nieskończoność, 236
Nik Silver Efex Pro 2, 220
Nikon Capture NX, 202
nocny, krajobraz, 190
 ekspozycja, 190

O

obiektyw, 82, 84
 Lensbaby, 88
 ostrość, 84, 87
 przymykanie, 237
 stałogniskowe, 84
 szerokokątne, 236
 teleobiektyw, 88, 237
 typu makro, 236
 typu rybie oko, 88, 236
 typu zoom, 84
 zmiennogniskowe, 84, 236

obraz
 monochromatyczny,
 236
 o szerokim zakresie
 tonalnym, 236
 stabilizacja, 237
 złożony, 237
odbicia, 182, 185
 płynąca woda, 185
 ustawienie aparatu, 182
odległość hiperfokalna, 237
ogniskowa, 82, 237
 a matryca, 235
 odpowiednik dla pełnej
 klatki 35 mm, 84
ostrość, 84, 87
 na nieskończoność, 108

P

Photomatrix, 208
Photoshop, *Patrz* Adobe
 Photoshop
Photoshop Elements,
 Patrz Adobe Photoshop
 Elements
planowanie, 144, 151
plener, ochrona danych, 198,
 199
pogoda, 34, 142
 deszczowa, 142
polaryzacyjny, filtr, 185
pole widzenia, 237
pory roku, 148, 151
 wpływ na światło, 151
postprodukcja, 196

przestrzeń kolorów, 222,
 237
przystoła, 100, 111, 237
 głębia ostrości, 106, 108
 otwór, 237
 stopnie, 108
 wartość, 106, 108, 237
pustynie, 166, 170
 najlepsza pora roku, 166
 zasady fotografowania,
 170

R

RAW, 60, 202, 237
 formaty różnych
 producentów, 200, 202
 wady, 202
 wielokrotna obróbka, 202,
 237
 zalety, 200
Really Right Stuff, 96
reflektor, 237
RGB, 222, 237
ruch, 118
 czas naświetlania, 118
rybie oko, obiektywy, 88

S

skala szarości, 237
stabilizacja obrazu, 237
statyw, 94, 96
 głowica, 96
 nogi, 96
 szybkoszłączki, 96
 zakup, 94, 96

System Zarządzania Danyimi,
 198
szum cyfrowy, 114, 117, 237
 przyczyny, 114
szybkoszłączki, 96

Ś

światło, 34, 134, 137, 138
 naturalne, 134
 nudne, 137
 pory roku, 151
 zastane, 134, 237
światłocieniowy, efekt, 236

T

tao, 14
technika
 niskiego klucza, 237
 wysokiego klucza, 237
teleobiektyw, 88, 237
The Photographer's
 Ephemeris, 144
tideApp, 144
TPE, *Patrz* The Photographer's
 Ephemeris
trójpodziału, zasada, 124
tryb kolorów, 222
tryb mieszania, 237

U

układanie w stos, 237

V

VisiMoon, 144

W

wabi-sabi, 27
warstwa, 237
Weston, Edward, 32, 34, 60
wizualizacja zdjęcia, 237
woda, zdjęcia, 118
wyostrzanie selektywne,
 228, 229, 230, 231
wzory, 52

Z

zakres tonalny, 237
zasada trójpodziału, 124
zdjęcia
 czarno-białe, 60, 62
 góry, 160, 162
 konwersja na czarno-białe,
 218, 219, 220
 miasto, 186, 189
 morze, 172, 175
 nocne, 190
 obróbka, 196
 odbicia, 182, 185
 planowanie, 144, 151
 pory roku, 148, 151
 pustynie, 166, 170
 w deszczowej pogodzie,
 142
 wizualizacja, 237
 woda, 118
ziemia, 154
złota godzina, 137

▼ Strona 240: Zimą wodospad Yosemite – najwyższy wodospad w Ameryce Północnej – otoczony jest przez śnieg i lód. By móc sfotografować ten widok, trzeba się wybrać na miejsce bardzo wcześnie rano, zanim słońce zdąży rozgrzać zbocza Yosemite Valley. Wiosną, w miarę upływu czasu, lód po obu stronach wodospadu odpada i tworzy w dole „śnieżne rożki”. Na przełomie marca i kwietnia lód topnieje, tworząc przy tym formacje zwane lodem dennym.

Przymknąłem obiektyw do największej możliwej wartości przystony i ustawiłem najdłuższy czas otwarcia migawki, by „zmiękczyć” szybko spływającą wodę na tle wyraźnie zarysowanej lodowej ramki (opis technik związanych z fotografowaniem płynącej wody znajdziesz na stronach 118 – 123).

Jako fotograf krajobrazowy zauważam znaczną poprawę jakości moich zdjęć, kiedy poświęcam pewien czas na poznanie różnych zjawisk. Wyniki moich badań staram się uwzględnić na fotografiach miejsc, które odwiedzam.

200 mm, 1/80 sekundy, f/29, ISO 200, aparat na statywie